

Αθήνα : 24/06/2011

Αρ. Πρωτ : 1213

Προς :

Διακομματική Επιτροπή

για την εξέταση του σωφρονιστικού συστήματος της χώρας

& των συνθηκών διαβίωσης των κρατουμένων

Γραφείο 148 Υπόψη κυρίας Καμηλάκη

Βασιλίσσης Σοφίας 2

100 21 Αθήνα

Αξιότιμοι κύριοι κύριοι βουλευτές,

Ευχαριστούμε για την πρόσκληση, να υποβάλλουμε προτάσεις για βελτίωση του σωφρονιστικού συστήματος.

Γνωρίζοντας την δυσκολία της εποχής και την έλλειψη πόρων, υποβάλλουμε κάποιες προτάσεις από την εμπειρία μας, που πιστεύουμε ότι είναι εφικτή σε κάποιο βαθμό, η υλοποίησή τους.

Αν κατηγοριοποιήσουμε σε περιόδους την μέριμνα για τους παραβάτες του νόμου, έχουμε την πριν φυλάκιση περίοδο, την φυλάκιση και την μετά φυλάκιση περίοδο.

1) Πριν την φυλάκιση

Όλοι γνωρίζουμε ότι «*κάλλιον το προλαμβάνειν*». Δυστυχώς προβάλλεται ο εύκολος τρόπος ζωής, και αυτό συχνά οδηγεί στην παραβατικότητα. Η εκπαίδευση όμως, μπορεί να βοηθήσει πολύ. Παρατηρείται το φαινόμενο πολλά παιδιά να

εγκαταλείπουν την βασική εκπαίδευση (μέχρι το Γυμνάσιο) και ουδεμία καν όχληση υπάρχει από την πολιτεία, ούτε βέβαια καμία επίπτωση κατά γονέων και κηδεμόνων.

- Προτείνουμε την εφαρμογή της νομοθεσίας για υλοποίηση της βασικής εκπαίδευσης απ' όλους ανεξαιρέτως.
- Επίσης, προτείνουμε ελάφρυνση των ποινών των ανηλίκων και να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στον θεσμό των επιμελητών ανηλίκων.

2) Κατά την φυλάκιση

Δυστυχώς στα σωφρονιστικά καταστήματα πολύ δύσκολα κάποιος σωφρονίζεται - συνήθως εκπαιδύεται στο «έγκλημα» ή και μαθαίνει στην τεμπελιά και αναξιοποίηση του χρόνου.

- Προτείνουμε την υποχρεωτική βασική εκπαίδευση (τουλάχιστον Δημοτικό) στους αγράμματους φυλακισμένους (οπωσδήποτε στους ανηλίκους). Αυτό σημαίνει ότι όλες οι φυλακές πρέπει να αποκτήσουν σχολείο. Μην ξεχνάμε *«όπου ανοίγει ένα σχολείο, κλείνει μια φυλακή»*.
- Επίσης: Λειτουργία σχολών εντός της φυλακής για ειδικότητες που πιστεύουμε ότι έχουν ζήτηση, όπως: υδραυλικοί, ηλεκτρολόγοι, μάγειροι, ανθοκόμοι, οδοντοτεχνίτες, ξυλουργοί, μηχανικοί αυτοκινήτων, μελισσοκόμοι, κομμώτριες, ειδικοί πληροφορικής, βοηθοί λογιστών κλπ. ώστε να προετοιμασθεί η επαγγελματική αποκατάσταση των φυλακισμένων.
- Παρομοίως να δημιουργηθούν καλλιτεχνικά εργαστήρια, ώστε όσοι έχουν κλίση να ασχοληθούν με μουσική, θέατρο, χορό, τραγούδι, κοπτική – ραπτική, πλεκτική, υφαντική, ξυλογλυπτική, μικροκατασκευές, ζωγραφική κλπ. Τα προϊόντα των εργαστηρίων να πωλούνται και τα έσοδα να συντηρούν τα εργαστήρια, και ό,τι περισσεύει να πηγαίνει στους δημιουργούς. Ασχολούμενοι οι έγκλειστοι με καλλιτεχνικές δραστηριότητες, αυξάνεται η αυτοεκτίμηση και η αυτοπεποίθησή τους.
- Υπάρχει ανάγκη για ίδρυση ακόμη περισσότερων Αγροτικών Φυλακών.
- Οι κοινωνικές υπηρεσίες να έχουν τη δυνατότητα να προμηθεύουν τους απόρους κρατούμενους, με είδη πρώτης ανάγκης.
- Δυστυχώς παρατηρείται το φαινόμενο πολύ αυξημένων αυτοκτονιών των φυλακισμένων, συγκριτικά με τις εκτός φυλακής, ιδίως τους πρώτους μήνες

του εγκλεισμού. Αυτό σημαίνει ότι χρειάζεται μεγαλύτερη μέριμνα για ψυχολογική υποστήριξη των φυλακισμένων με ψυχολόγους, αλλά και ειδική επιστημονική εκπαίδευση με σεμινάρια όλων των σωφρονιστικών υπαλλήλων, για να γνωρίζουν πώς πρέπει να προσεγγίζουν διακριτικά και με αγάπη τον κρατούμενο και όχι να τον εξουθενώνουν.

- Ένα σοβαρό πρόβλημα είναι ο διαχωρισμός των κρατουμένων. Αναγνωρίζοντας την μεγάλη έλλειψη χώρου στις φυλακές, προτείνουμε τον διαχωρισμό, κατά παράβαση και όχι ανά καταγωγή, όπως, γίνεται συνήθως. Δεν πρέπει μικροπαραβάτες να έρχονται σε επαφή με βαρυποινίτες.
- Πιστεύουμε ότι λόγω έλλειψης σωφρονιστικού προσωπικού, αλλά και αδιαφορίας πολλές φορές, υπάρχουν ισχυρές ομάδες κρατουμένων οι οποίες βιαιοπραγούν και τρομοκρατούν τους ασθενέστερους, ιδίως μέσα στα κελιά. Αυτό είναι απαράδεκτο. Ο κάθε φυλακισμένος πρέπει να προστατεύεται και να νιώθει ασφαλής.
- Όσον αφορά τον σωφρονιστικό κώδικα, ήδη έχουν γίνει πολλές βελτιώσεις. Είναι σίγουρο ότι οι εναλλακτικές ποινές και ιδίως, η κοινωφελής εργασία και άδειες των κρατουμένων, είναι θεσμοί που πρέπει να συνεχίσουν και να επαυξηθούν, ώστε ο παραβάτης του νόμου να νιώθει ότι εξακολουθεί να είναι χρήσιμος για την κοινωνία και όχι απόβλητός της.
- Λόγω του ότι, δυστυχώς, πολλοί κρατούμενοι είναι εξαρτημένοι από ναρκωτικές ουσίες, προτείνουμε λειτουργία μονάδων απεξάρτησης σε όλες τις φυλακές, ή και δημιουργία μιας ακόμα τουλάχιστον, ειδικής στην απεξάρτηση.
- Ένα σημαντικό στοιχείο της ζωής του καθενός μας είναι και η θρησκευτική του πίστη. Από αυτή αντλεί δύναμη και κουράγιο, αυτή τον βοηθά να πάρει γενναίες αποφάσεις για να μην ξαναγίνει παραβατικός.

Δεδομένου του ότι η Ελλάδα είναι χώρα συντριπτικά Χριστιανή Ορθόδοξη, προτείνουμε την καθιέρωση ιερέα φυλακής, σε συνεννόηση με την Ιερά Σύνοδο της Εκκλησίας της Ελλάδος. Όπου αυτό βέβαια δεν είναι εφικτό, προτείνουμε την απρόσκοπτη επαφή ιερέα με τους φυλακισμένους και τη δυνατότητα τελέσεως των ακολουθιών εντός της φυλακής. Αυτό σημαίνει ότι και Χριστιανοί άλλων δογμάτων, αλλά και πιστοί άλλων θρησκειών, εάν

ζητήσουν τον θρησκευτικό τους οδηγό να έχουν επαφή μαζί του, γιατί αυτό θα τους βοηθήσει πολύ να γαληνέψουν και να πάρουν σωστές αποφάσεις.

3) Μετά την φυλάκιση

Η εμπειρία μας είναι, ότι σε μεγάλο ποσοστό, ο αποφυλακισμένος είναι αποδομημένη προσωπικότητα, με έλλειψη αυτοπεποίθησης και αυτοεκτίμησης, με ψυχολογικά προβλήματα και πολλές δυσκολίες στην προσαρμογή του στην μετά φυλακή ζωή του.

- Η επαγγελματική αποκατάσταση είναι ένα σοβαρό πρόβλημα για αυτούς. Το στίγμα της φυλακής τους κατατρέχει και παντού συναντούν κοινωνική προκατάληψη. Ο Ο.Α.Ε.Δ. δίνει επιδότηση στους εργοδότες για πρόσληψη αποφυλακισμένων, αλλά και στους αποφυλακισμένους για δημιουργία δικής τους επιχείρησης. Παρόλα αυτά η εύρεση εργασίας είναι πολύ δύσκολη. Προτείνουμε την καταπολέμηση της προκατάληψης με την προβολή κοινωνικών μηνυμάτων, αλλά και την περαιτέρω χρηματοδότηση για διευκόλυνση ευρέσεως εργασίας.
- Τα ψυχολογικά και κοινωνικά τους προβλήματα είναι πολλά. Χρειάζεται μία παρακολούθηση της πορείας τους, με την συνεργασία των κοινωνικών υπηρεσιών της φυλακής και των κοινωνικών υπηρεσιών του τόπου κατοικίας τους, ώστε να εντοπιστούν οι ανάγκες: οικονομικές, κοινωνικής ένταξης, αποδοχής της οικογένειας κλπ., και να προταθούν λύσεις.
- Ένα άμεσο πρόβλημα των απόρων αποφυλακισμένων είναι αυτό της στέγης. Δεν έχουν που να μείνουν αμέσως μετά την αποφυλάκισή τους. Η δημιουργία ξενώνων φιλοξενίας έχει το θετικό της κάλυψης της ανάγκης, αλλά και τα αρνητικά: την περαιτέρω ιδρυματοποίηση και την έλλειψη κινήτρου για ενεργοποίηση. Προτείνουμε την προσωρινή φιλοξενία σε συμβεβλημένα ξενοδοχεία σε όλη την Ελλάδα.
- Ένα επιπλέον σοβαρό πρόβλημα, είναι η οικογένεια των φυλακισμένων κατά την διάρκεια της κράτησης. Χρειάζεται στήριξη οικονομική και ψυχολογική. Οι αποδεδειγμένα άπορες οικογένειες χρειάζονται επιπλέον επίδομα, διότι χάνεται το μοναδικό συνήθως εισόδημα της οικογένειας με την φυλάκιση, ιδίως του πατέρα.

Αυτές είναι οι προτάσεις μας. Πιστεύουμε ότι στο βαθμό που θα μπορέσουν να υλοποιηθούν, θα συμβάλλουν στην καλυτέρευση του σωφρονιστικού μας συστήματος, και θα δώσουν πίσω στην κοινωνία ανθρώπους με αυτοεκτίμηση, έτοιμους να κάνουν μία νέα αρχή. Ανθρώπους χρήσιμους που θα μπορούν να προσφέρουν και όχι να χρειάζονται τη διαρκή βοήθεια του κοινωνικού συνόλου.

Μετά σεβασμού και τιμής,
Για το Διοικητικό Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος Δ.Σ.
Ιωάννης Ν. Παπασαραντόπουλος